

CSÖPPLIGET BÖLCSŐDE

Szódliget

Szakmai Program

Készítette: Zachárné Podonyi Edit
Intézményvezető

Szödliget, 2023.

TARTALOMJEGYZÉK

1. AZ INTÉZMÉNNYEL KAPCSOLATOS ALAPVETŐ INFORMÁCIÓK.....	5
2. BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS TÖRVÉNYI HÁTTERE.....	6
3. Település bemutatása	7
4. AZ INTÉZMÉNY HITVALLÁSA, KÜLDETÉSE.....	9
4.1 Célkitűzésünk	9
4.2 Szakmai célok	11
4.2.1 A szolgáltatás célja, feladatai.....	11
4.2.2 A bölcsődei nevelés- gondozás célja:	12
4.2.3 A bölcsődei nevelés-gondozás feladata:	12
4.2.4 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	13
4.2.5 Egészséges környezet biztosítása.....	13
4.2.6 A bölcsődei gondozás feladatai az egészséges életmód alapjaihoz:	13
5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI	14
5.1 A család rendszerszemléletű megközelítése.....	14
5.2 A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása	14
5.3 A családi nevelés elsődleges tisztelete.....	14
5.4 A kisgyermek személyiség tisztelete	14
5.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	15
5.6 A biztonság és a stabilitás megteremtése	15
5.7 Fokozatosság megvalósítása	15
5.8 Egyéni bánásmód érvényesítése	16
5.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége.....	16
5.10 A gyermeki kompetenciaképzés támogatása	16
6. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA.....	17
6.1 A felvételi kérelemhez csatolni kell	18
6.2 Az ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a törvényes képviselővel megállapodást köt, amely tartalmazza	19
6.3 A fenntartó, és intézményvezető vállalja, hogy	19
6.4 A bölcsődei elhelyezés megszűnik.....	20
7. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogvédelme	20
7.1 Szülői jogok és kötelezettségek.....	20
7.2 Gyermeki jogok	21

7.3 Személyes gondoskodást végzők jogai, kötelezettségei	21
7.4 Szülői érdekképviseleti fórum	21
8. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	22
8.1 Tanulás.....	22
8.2 Gondozás	23
8.2.1 Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használata.....	23
8.2.2 Mosakodás.....	23
8.2.3 Öltözködés.....	23
8.2.4 Játék.....	24
8.2.5 Mozgás.....	24
8.3 A kisgyermeknevelő szerepe az ének-zenei nevelésben	25
8.4 Ölbeli játékok.....	26
8.5 Vers, mese	26
8.6 Alkotó tevékenységek	27
8.7 Környezeti nevelés	28
8.7.1 Megvalósítása gyakorlatban:	29
8.8 Egyéb tevékenységek.....	30
9. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	30
9.1 „Saját kisgyermeknevelő” -rendszer	30
9.2 Gyermekcsoportok szervezése	30
9.3 Napirend.....	31
10. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI	32
10.1 Beszoktatás.....	32
10.2 Családlátogatás.....	33
10.3 Szülőcsoportos beszélgetések.....	33
10.4 Egyéni beszélgetés	34
10.5 Szülői értekezlet.....	34
10.6 Napi kapcsolattartás	34
10.7 Indirekt kapcsolattartási formák.....	34
10.8 A bölcsőde és az óvoda kapcsolata	35
10.9 Kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal.....	35
11. ALAPELLÁTÁSON TÚLI SZOLGÁLTATÁSOK	36
12. Bölcsődei dokumentáció	37
13. KISGYERMEKNEVELŐKRE VONATKOZÓ MUNKATERV	38
14. KISGYERMEKNEVELŐI KOMPETENCIÁK.....	39
15. ELLENŐRZÉSI TERV	40
16. ÉRTEKEZLETEK.....	42

17. TOVÁBBKÉPZÉSEK.....	43
18. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI A BŐLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE	44
19. Mellékletek.....	45

**„A gyermek, világra nyitott lény.
A simogatásra simogatással,
a jókedvre, jó kedvvel,
tevékenységre tevékenységgel felel.”
(Méri Ferenc)**

1. AZ INTÉZMÉNNYEL KAPCSOLATOS ALAPVETŐ INFORMÁCIÓK

Fenntartó: Sződliget Önkormányzata

Intézmény neve: Csöppliget Bölcsőde

Székhelye: 2133 Sződliget, Bocskai utca 35-37.

Telefon: 06205436651

E-mai cím: csoppligetbolcsode@gmail.com

Bölcsőde nyitvatartása: Hétfőtől- péntekig: 6:30-16:30

Csoportszám: 4

Férőhelyszám: 54 fő

Intézményvezető: Zachárné Podonyi Edit

Személyi feltételek: kisgyermeknevelő 8 fő

bölcsődei dajka 2 fő

intézményvezető 1 fő

Intézmény neve:	Csöppliget Bölcsőde
Intézmény székhelye:	2133 Sződliget, Bocskai utca 35-37.
Fenntartó megnevezése:	Sződliget Nagyközség Önkormányzata
Fenntartó székhelye:	2133 Sződliget, Szent István utca 34-36.
Irányító szerve:	Sződliget Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete
Irányító szerv székhelye:	2133 Sződliget, Szent István utca 34-36.
Alaptevékenysége:	Bölcsődei ellátás

Államháztartási szakágazati besorolása: 889110 Bölcsődei ellátás

Alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

- Gyermek bñlcsñdében és mini bñlcsñdében történñ ellátása (kormányzati funkciñszám: 104031) = Gyermekétkeztetés bñlcsñdében, fogyatékosok nappali intézményében (kormányzati funkciñszám: 104035)
- Munkahelyi étkeztetés gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben (kormányzati funkciñszám: 104036)

Szakmai program érvényessége: 2023 —

2. BñLCSñDEI ELLÁTÁS TñRVÉNYI HÁTTERE

- 1948. december 10-én elfogadott ENSZ Emberi jogok egyetemes nyilatkozata
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- a Bñlcsñdei Nevelés-Gondozás Országos Alapprogramja 2017,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és mñködésük feltételeiről
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 18/1998.(VI.3.) NM rendelet a fertözñ betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és mñködésük feltételeiről
- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végzñ személyek adatainak mñködési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végzñ személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszóterei eszközök biztonságosságáról
- 7/2010. (II. 19.) SZMM utasítás a Bñlcsñdék Napja megünnepléséről
- 38/2011. (X. 5.) NGM rendelet a gyermekjátékok biztonságáról
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti gyermekvédelmi

- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 2011. évi CXCV. tv. A nemzeti köznevelésről
- Módszertani levél: A bölcsődei nevelés- gondozás szakmai szabályai, 2012.
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. Rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 369/2013.(X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről

- 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 257/2000 (XII. 26.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. Törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevő nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról

3. Település bemutatása

Sződliget a Dunakanyar többi ősi településével ellentétben egészen új, hiszen 1950-ben vált ki Sződből, s lett önálló. Utóbbi falunak már régebbre nyúlik vissza története, valószínűleg a honfoglaláskor alapították. Nevét Sződ nemzetségfőről kapta, akinek neve szőkeségre, fakóságra utal.

Korábban pesti polgárok látogatták, akik nyaralóházakat és szép villákat építettek maguknak, családjuknak. A Dunakanyar mindig is vonzó volt, ezért szívesen pihentek itt a hétvégeken és a nyári időszakokban. Később egyre többen költöztek ide véglegesen, hogy életüket immár vidéki emberként éljék.

Tipikus agglomerációs településsé fejlődött Sződliget, mert az ide újonnan beköltözők nagy része nappal Budapestre jár dolgozni. Közel 5000 lakosa van.

Sződliget 27 km-re van Budapeستől, ahová autóval, vonattal vagy busszal is könnyen eljuthatunk.

Az alapvető szolgáltatások mindenki számára elérhetőek. Az egészségügyi alapellátási rendszer jól kiépített és biztonságosan üzemel. Háziorvosi és védőnői ellátás két körzetben működik, a fogorvosi alapellátás helyben biztosított. Az intézménytől nem messze található a Gárdonyi Géza Általános Iskola 8 évfolyamos, jól felszerelt, a mai igényeknek megfelelő intézmény. A Sződligeten lakó kisgyermekes szülők igen szerencsések, hiszen a településen a bölcsődés korosztálytól kezdve az általános iskola végéig biztosított számukra a napközbeni ellátás.

A megnövekedett gyermeklétszám indokolta a bölcsőde építését. A bölcsőde 400 millió Forintos beruházással, 20 millió Forint önrésszel és 380 millió Forint kormányzati támogatással épült.

Intézmény, épület bemutatása

Intézményünkben 2 gondozási egységben, 4 csoportszobában zajlik a gyermekek gondozása, nevelése. Bölcsődénk egy közös bejárattal rendelkezik, az épületbe lépve egy közös előtérbe érkezünk, ahonnan megközelíthetőek a csoportszobák.

A gyermeköltöző- átadóban lehetőség van minden gyermek számára ruházatuk tárolására, valamint a szülőknek helyet biztosít gyermekük öltöztetésére. Az átadóból a fürdőszobába érkezünk, ahol a gyermekek magasságának megfelelő tárgyi eszközök, mosdók, WC biztosítja a nyugodt gondozást és a segítik a gyermek önállósodási törekvéseit.

Csoportszobáink tágasak, nagy belmagassággal bírnak. Tárgyi felszereltségük a gyermekek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő. Játékeszközök tekintetében megtalálhatóak a konstruálás, a szerepjáték, az alkotójáték eszközei.

A gyermekek szabad levegőn való tartózkodása az udvari játék során valósul meg. Udvarunk mindkét egységből könnyen elérhető, csoportszobáink kertkapcsolatosak. Udvari játékaink telepített játék eszközökből és mobil játék eszközökből állnak.

4. AZ INTÉZMÉNY HITVALLÁSA, KÜLDETÉSE

A bölcsőde a családi nevelés, értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermek nevelésében. Mindezeket figyelembe véve fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény életébe. pl. beszoktatás, szülőcsoportos beszélgetés, családi nap, közös kézműves készülődés, anyák napi kreatív foglalkozás az apukák bevonásával stb.

Elvárás a kisgyermeknevelőtől, hogy ismerje azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek, és ezek figyelembevételével előítélet mentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsa a szülőkkel való kapcsolatát. Ezenkívül támogassa őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, bátorítsa a családok bevonódását az intézmény életébe.

Családbarát intézményként biztosítani szeretnénk a gyermekek számára az életkoruknak, fejlettségüknek, egyéni szükségleteiknek megfelelő érzelmi, értelmi, mozgásfejlődést, biztonságos környezetet, és lehetőséget adni új tapasztalatok gyűjtésére, felfedezésére, más gyermekekkel való kapcsolatteremtésre, örömteli játéokra. Fontos számunkra, hogy a nálunk töltött idő alatt a gyermekek nem csak elérjék életkori sajátosságaik legmagasabb szintjét, hanem élményekkel gazdagodva, szeretettel léghőben legyenek a mindennapokban. Célunk továbbá, hogy elnyerjük a szülők bizalmát, elégedettségét.

4.1 Célkitűzésünk

- a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával segíteni a harmonikus fejlődést
- korszerű táplálkozás biztosítását, egészséges életmódra nevelést
- jövőbeli tervként az időszakos gyermekfelügyelet, és hosszított nyitvatartás a szülők igényeihez igazítva szeretnénk majd biztosítani
- a jó színvonalú ellátáshoz a megfelelő személyi, tárgyi feltételek, és a jó munkahelyi légkör biztosítása
- az új feladatokra, elvárásokra a munkatársakat megfelelően felkészíteni; biztosítani a folyamatos képzést, továbbképzést, önképzést
- sajátos nevelési igényű gyermekek integrált gondozása- nevelése
- Egészséges életmódra nevelés

Bölcsődeképünk:

Olyan családbarát bölcsődeként kívánunk működni:

- ahol az ellátás összhangban van a gyermekek szükségleteivel,
- ami megfelel a szülők igényeinek,
- ami képes a változó igényekhez aktívan alkalmazkodni,
- ahol az alkalmazottak naprakész tudással rendelkeznek,
- amely képes a megszerzett tudását, tapasztalatokat alkalmazni.

Gyermekképünk:

Nevelő-gondozó munkánk eredményeként a bölcsődénkbe járó gyermekek:

- vidám, kiegyensúlyozott, sokoldalúan fejlődő egyéniség
- szociálisan kompetens, együttműködő a társakkal, fenőttekkel
- nyitott az őt körülvevő környezet ingereire
- szívesen kommunikál
- kitartó, aktív, tevékeny.

Minden gyermek egyedi és megismételhetetlen, személyiségük és igényeik eltérőek. Fejlődésüket együttesen határozza meg a genetikai adottság, családi háttér, valamint a környezeti hatások. Az első évek a legmeghatározóbbak az ember személyiség fejlődése során. Egyéni szükségleteik, képességeik felismerésével különleges bánásmóddal biztosítunk szeretetteljes gyermekkorot a kicsik számára.

Kisgyermeknevelői képünk:

- nevelői attitűdje elfogadó-engedékeny
- empátia, elfogadás és a hitelesség
- személyisége érzelmi biztonságot nyújtó
- jól ismeri a kisgyermek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást
- a szülővel partneri kapcsolatot ápol
- a gyermekek ellátását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi
- képes a szakmai fejlődésre, a folyamatos megújulásra
- személye, viselkedése példa a gyermekek és a szülők számára

A gyermekek ebben az életszakaszukban olyan tudáshoz jutnak, olyan tapasztalatokat szereznek, melyeket későbbi éveik során használni fognak. Az intézményi nevelés, gondozás során a kisgyermeknevelő az, aki a gyermekek fejlődésében meghatározó szerepet tölt be, ezért az ő tevékenységének, magatartásának és beszédének példaértékűnek kell lennie a kicsik számára. Jól ismeri a gyermekek egyéniségét, életkori sajátosságait, ezáltal mindenki számára a legmegfelelőbb ellátást képes nyújtani. A kisgyermek nevelői hivatás nem csupán a gyermekek felé való elfogadást jelenti, hanem azt is, hogy képes a szülővel, családokkal partneri kapcsolatban együttműködni, a családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartásával.

Étkezés

Bölcsődénkben tálalókonyha működik. Az ételt, aktuális étlapjaink a faliújságon megtekinthetőek. Az egészséges életmód kialakításának alapvető kérdése az egészséges táplálkozás. Az étrend összeállításakor figyelembe veszi a kiszállító a gyermekek ajánlott napi energia- és tápanyag szükségleteit. A kulturált étkezés feltételeinek megteremtése, az esztétikai tálalás, önálló étkezési törekvés támogatása mind hatással van a kisgyerekek étkezésére.

4.2 Szakmai célok

Fontosnak találom, hogy a kisgyermeknevelőket felkészítsük arra, hogy a családokkal hatékonyan tudjanak együttműködni, megismerjék például a családközpontú pedagógiai szemléletmódját, illetve olyan kommunikációs technikákat melyek birtokában lehetővé teszik a

családokhoz, mint partnerekhez való kapcsolódást a kisgyermek ellátása, intézményes nevelése során. A családközpontú munka legfontosabb eszközének, a családokkal való kommunikáció jelentőségének és praktikájának megismerését tartom.

4.2.1 A szolgáltatás célja, feladatai

A szakmai programmal célunk a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának magas szintű megvalósítása, a szakmai értékek megőrzése és továbbadása, a kialakult jó gyakorlatok megerősítése, új módszerek és tevékenységek bevezetése, a dolgozók és a szülők nevelői szemléletének formálása, kapcsolatépítés.

4.2.2 A bölcsődei nevelés- gondozás célja:

A pszicho-szociálisan érett, önálló, harmonikus személyiség megalapozása. Az esélyegyenlőség megteremtése, a társadalmi beilleszkedés elősegítése.

4.2.3 A bölcsődei nevelés-gondozás feladata:

A családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátása, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítése, a harmonikus fejlődés elősegítése a gyermekek feltétel nélküli elfogadásával, fizikai-, és érzelmi biztonságának, jólétének megteremtésével, kompetenciájának figyelembevételével, játéktevékenység és egyéb tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával, viselkedés minták nyújtásával.

- Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása
- a testi - lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése
- a primer szükségletek, egyéni igények kielégítése
- a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése, a testi – lelki harmónia kialakulását, megőrzését segítő napirend

- Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése
- derűs légkör megteremtése, a bölcsődei adaptáció nehézségeinek megelőzése, csökkentése,
- a kisgyermeknevelővel való szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- egyéni szükségletek kielégítése, az én-tudat egészséges fejlődésének segítése,
- bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok kialakítása, az együttélés szabályainak elfogadása, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- az érdeklődés kialakulásának, fenntartásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
  - a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása,
  - a gyermek igényeihez igazodó közös élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,
  - önálló aktivitás, kreativitás támogatása,
  - ismeretnyújtás, tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése,
  - a gyermek tevékenységének támogató- bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

4.2.4 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- A fejlődéshez szükséges és biztonságos környezet megteremtése.
- Egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és alapvető higiénés szokások kialakításának elősegítése (testi-lelki harmónia kialakulását és megőrzését segítő napirend – ezen belül: étkezés, tisztálkodás, ürítés, öltözködés, alvás, levegőzés, mozgás, játék).
- Szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.

4.2.5 Egészséges környezet biztosítása

- a dekoráció elkészítésénél előnyben részesítjük a természetes anyagokat
- a helyiségek tisztasága legyen kifogástalan, rendszeresen szellőztetünk
- a szabad levegőn tartózkodáshoz füves udvart biztosítunk, napos, illetve árnyékos részekkel
- az udvari játékok meg felelnek a közegészségügyi és balesetvédelmi előírásoknak

4.2.6 A bölcsődei gondozás feladatai az egészséges életmód alapjaihoz:

- a gyermek bölcsődei napirendjét az életkori és az egyéni szükségletek figyelembevételével alakítjuk ki
- az egészséges életmód megalapozását a helyesen kialakított, rugalmas, folyamatos napirend, a korszerű táplálkozás, az időjárástól függő öltözködés, a rendszeres mozgás és pihenés lehetőségével biztosítjuk
- Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése
- derűs, nyugodt, barátságos légkör biztosítása
- gyermek – kisgyermeknevelő közötti érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakítása
- fokozatos beszoktatás biztosítása
- a beszoktatás előtt, nyáron a szülőknek és a kisgyermekeknek lehetősége van arra, hogy a családi nap alkalmával az intézményt meglátogassák, az udvaron ismerkedhessenek az intézményben dolgozókkal, a gyermekekkel, a szokásokkal, és már ekkor kialakuljon egy bizalmi kapcsolat a család és a bölcsőde között
- egyéni szükségletek figyelembevétele és kielégítése
- közös élmények biztosítása

5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI

5.1 A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

5.2 A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésben lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

5.3 A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

5.4 A kisgyermek személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességei különbözőségei iránti tolerancia kialakítására.

5.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a

kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

5.6 A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő” -rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

5.7 Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

5.8 Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe,

szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

5.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

5.10 A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

6. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

Az intézményekben a fenntartó határozza meg a térítési díjak összegét, illetve a bölcsődei ellátás igénybevételének szabályairól rendelkezik.

A bölcsődei ellátást az alábbiak szerint lehet igénybe venni:

A bölcsődei ellátás keretében elsősorban Sződligeti, az állandó lakóhellyel rendelkező gyermekek elhelyezéséről kell gondoskodni. Mindazon családok igénybe vehetik a bölcsődét, akiknek szükségük van arra, hogy napközben gondoskodjanak gyermekeikről: a dolgozó szülők gyermekei, a gyermeküket egyedül nevelő, a tanuló szülők.

Bölcsődében a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, fogyatékos gyermek ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a fogyatékos gyermek az ötödik életévét betölti.

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

A bölcsődei felvételi kérelmek benyújtására minden év májusában- előre meghirdetett napokon – továbbá az év folyamán folyamatosan van lehetőség, amennyiben van üres férőhely.

A felvételtől a község honlapján, hirdető táblán, és a bölcsőde faliújságján, tájékozódhatnak az érdeklődők. A szakmai programunk minden olyan információt tartalmaz, amelynek alapján megismerhetik az intézményben folyó munkát. A szakmai program a csoportban és az Önkormányzatnál is megtalálható.

Az ellátás kezdete előtt a jelentkező érdeklődő szülőket személyesen, szóban tájékoztatjuk a szolgáltatásunk tartalmáról. A megállapodás megkötése előtt tájékoztatást kapnak a házirendről, az igénybe vehető szolgáltatásokról, a fizetendő térítési díj összegéről és az intézmény által vezetett reá vonatkozó nyilvántartásokról, szakmai programról és megállapításának módjáról, szabályairól. Az ellátással kapcsolatos megállapodás tartalmazza a gyermekvédelmi törvény szerint kötelező elemeket és a szolgáltatással kapcsolatos egyéb jogokat és kötelezettségeket. A szolgáltatás igénybevételéhez szükséges nyomtatványokat kitöltetjük és aláíratjuk a szülővel.

A megállapodás indoklás nélkül mindkét fél részéről azonnali hatállyal felbontható.

A felvételi kérelmek elbírálásánál az 1997. évi XXXI. - gyermekvédelmi - törvény rendelkezéseit, és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletet kell figyelembe venni. Ezen szabályozás szerint a gyermekek napközbeni ellátását különösen azoknak a gyermeknek kell biztosítani:

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége

- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel
- akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő; a házi orvos/házi gyermekorvos; a szakértői és rehabilitációs bizottság; a szociális, ill. családgondozó; a gyermekjóléti szolgálat és a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A felvételi kérelmet Csöppliget Bölcsőde intézményvezetőjéhez kell benyújtani. Az intézményvezető döntése ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül észrevételének van helye, melyet a fenntartóhoz kell benyújtani. Az észrevételről a fenntartó határozattal dönt.

A felvétellel kapcsolatos részletes leírást Sződliget Felvételi Szabályzata tartalmazza.

6.1 A felvételi kérelemhez csatolni kell

- Az illetékes munkaügyi központ igazolását a munkaező piaci képzésen való részvételről idejéről,
- a szülő betegsége esetén a házi orvos/szakorvos által kiállított igazolást,
- az ellátás indokoltságát igazoló gyermekorvos igazolását,
- egyedülállóság esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról
- saját nevelési igényű gyermek esetén a Tanulási képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleményét.
- Korai fejlesztésről szóló szakértői bizottság véleményét
- tartós betegségről szóló határozatot
- Nagycsaládos kedvezmény igénybevételéhez a gyermekek anyakönyvi másolatának határozatát, valamint a Magyar Állam Kincstár határozatát az emelt családi pótlékról

Amennyiben a felvételi kérelmet – férőhelyhiány miatt – nem teljesíthető, úgy felhívjuk a figyelmet arra, hogy kérelmére a „várólistára” vesszük és üresedés esetén az elhelyezés időpontjáról írásban vagy telefonon értesítjük. Szintén várólistára kerül az a gyermek, aki a felvételi eljárás során felvételt nyert, ám bölcsődei férőhelyét, a felvételi kérelmen jelzett időponthoz képest egy hónapon belül nem veszi igénybe, ha más igazoltan indokolható felvételi kérelem teljesítése – az indokolatlanul lefoglalt férőhely miatt nem lehetséges.

6.2 Az ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a törvényes képviselővel megállapodást köt, amely tartalmazza

- az ellátás kezdetének időpontját
- térítési díjat, illetve a fizetésre vonatkozó szabályokat
- a szolgáltatások formájáról, módjáról
- intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam)
- az ellátás megszüntetésének módját
- a gyermek és törvényes képviselője személyazonosító adatait
- szülő vagy törvényes képviselő nyilatkozatát a tájékoztatás megtörténtéről

6.3 A fenntartó, és intézményvezető vállalja, hogy

- a megállapodás időtartama alatt a napközbeni gyermekellátáshoz férőhelyet biztosít a gyermek számára,
- a gyermek ellátását és felügyeletét a szakmai programban és a szerződésben foglaltak szerint látja el,
- a gyermek korának és érettségének megfelelő tevékenységet biztosít,
- a napirend kialakítása igazodik a gyermek szükségleteihez, otthoni napirendjéhez, szokásaihoz évszakhoz,
- biztosítja a napirend zavartalanságát, a higiénikus környezetet, megfelelő helyet, elegendő időt, a harmonikus légkört, a biztonságos és esztétikus eszközöket,
- körültekintően gondoskodik a gyermekek megfelelő étkeztetéséről,
- részletesen tájékoztatja a szülőt, a gyermeket sérülésekről, balesetekről,
- időben tájékoztatja a szülőt a szolgáltatás szüneteltetéséről
- eleget tesz a gyermekek jogairól szóló nemzetközi egyezmény elvárásainak,
- a jogszabályban előírt, működtetéshez szükséges feltételekkel rendelkezik,
- eleget tesz az ellenőrző hatóságok, valamint a biztosító társaság elvárásainak,
- baleset- és felelősségbiztosítást tart fenn a gyermekek részére, a dolgozóknak, valamint az épület, és a berendezést illetően,

- a szülő a gyermeket ellátó személyeknek időben megad minden, - a gyermekére vonatkozó – fontos és lehetséges információt, beleértve a betegségeket, neveléssel kapcsolatos igényeket is.
- a bölcsőde anyagi felelősséget nem vállal a gyermek által hordott ruházat, játék, vagy ékszerrendeltetészerű használat következtében történt esetleges károsodásért.

6.4 A bölcsődei elhelyezés megszűnik

Amikor a szülő jelzi a kisgyermeknevelőnél gyermeke bölcsődei elhelyezésének megszüntetési igényét, jogosultsági feltételek megszűnésével.

A nevelési év végén, ha a gyermek 3. életévét betöltötte.

Az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén, ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a gyermekorvos nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, akinek orvosi szakvélemény szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

7. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végzők jogvédelme

Intézményünkben alapvető feladat a gyermekek, szülők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelme. A Gyvt. 35. alapján a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében az intézmény Érdekképviselői Fórumot működtet. A tagokat a felvett gyermekek szülei közül választják meg a jelenlévők szavazás útján.

7.1 Szülői jogok és kötelezettségek

szülő joga, hogy:

- intézményt válasszon gyermeke gondozásához — neveléséhez = tájékoztatást kapjon a bölcsődei életről, gyermekcsoportokról, nevelési elvekről – tanácsot, segítséget kérjen és kapjon a kisgyermek nevelőtől = véleményt nyilvánítson és javaslatot tegyen

a bölcsőde működését illetően = megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat. A szülő kötelessége, hogy:

- gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel, intézménnyel együttműködjön – betartsa az intézmény házirendjét.

7.2 Gyermeki jogok

A gyermek joga, hogy

- családi körben nevelkedjen
- segítséget kapjon személyiségének kibontakozásához, fejlődését veszélyeztető helyzetek elhárításához, társadalomba való beilleszkedéshez
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban- nevelésben részesüljön
- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, bántalmazással, elhanyagolással szemben védelemben részesüljön
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön = a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.

7.3 Személyes gondoskodást végzők jogai, kötelezettségei

A bölcsődében dolgozó személyek számára biztosítani kell a megfelelő munkavégzési körülményeket, személyiségi jogaik tiszteletben tartását és munkájuk elismerését. A munkavállaló kötelezettsége, hogy munkáját magas színvonalon végezze, az épületet, tárgyi eszközeit védje.

7.4 Szülői érdekképviselői fórum

A szülői érdekképviselői fórum célja a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez való segítségnyújtás. A gyermek szülője, valamint a gyermek érdekeinek védelmét ellátó érdek- képviselő és szakmai szervezetek a házirendben foglaltak szerint

panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviselői fórumnál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, gyermeki jogok sérelme továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén. Az intézmény vezetője, az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja és 15 napon belül tájékoztatást ad a panasz orvoslásának lehetséges módjáról.

8. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

8.1 Tanulás

A tanulás bölcsődében olyan, megismerési-, tapasztalatszerzési folyamat, ami a gyermek belső motivációja, érdeklődése hatására, tevékenység ismétlés, gyakorlás, játék útján tartós változást idéz elő a gyermek viselkedésében, gondolkodásában. Segíti, hogy megismerje környezetét, önmaga képességeit. Tanulás színterei a mindennapos élethelyzetek: a gondozási tevékenység, önállóság segítése, önállósodás, szokáskialakítás, szokások benső igénnyé válása, spontán játék, tapasztalatszerzés, felnőttel való játék, ismeretek bővülése, társakkal való játék, társas kapcsolatok alakulása, kommunikáció fejlődése, társak, kisgyermeknevelő által.

Tanulás formái: utánzás, gyakorlás, ismétlés minta, spontán játék, együttes tevékenység, kommunikáció útján. A beszédfejlődés, kommunikáció fontos eleme a társas kapcsolatok alakulásának. A bölcsődés korú gyermekek beszédfejlődése széles skálán mozog, napi játéktevékenységbe az évszaknak, játékhelyzetnek megfelelő mondókák, énekek, ölbéli játékok beillesztése spontán hallás-, beszédfejlesztő, szókinccs bővítő hatása mellett a gyermek-felnőtt kapcsolatát is erősíti.

8.2 Gondozás

A gondozás célja a gyermek alapvető élettani, fizikai, testi szükségleteinek kielégítése. Személyes és szociális kompetenciák kialakulásának feltétele, hogy a gyermek csecsemőkorától kezdve aktívan vehessen részt a gondozási tevékenységekbe. Fejlettségének megfelelően legyen idő a próbálkozásra, gyakorlásra, odaforduló, értő figyelem mellett, sikerélménye segíti az önállósodás folyamatát, szokások kialakulását. A felnőttel való kommunikáció, interakció, a támogató segítség, növeli a gyermek együttműködési kedvét.

8.2.1 Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használata

A gyermekek pelenkaváltása szükség szerint történik, de annak ellenőrzése rendszeresen zajlik (reggeli érkezést követően, udvari kimenetel előtt és után, valamint a délutáni pihenő után). Minden gyermeknél a saját, otthonról hozott pelenkát, popsi törülőt, popsi krémet használunk (szükség szerint vizes lemosást alkalmazunk). A pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, mellyel elősegíti a gyermek biztonságérzetét, megerősíti a közöttük lévő kapcsolatot. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében, annak kialakulását nem sűrgetjük a gyermeknél, figyelembe vesszük az egyéni érettséget. A szülőkkel egyeztetve, egymást támogatva biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását.

8.2.2 Mosakodás

A bölcsődébe érkezéskor, a csoportszobába lépést megelőzően a gyermekek a szülők felügyelete mellett mosnak kezet. Az alapvető tisztálkodási szokások kialakítását, a helyes technikával végzett kézmosást már kisgyermekkorban el kell kezdeni. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után és az udvarról való bejövételkor minden esetben, valamint szükség szerint kezet mosdatunk a gyermekekkel.

8.2.3 Öltözködés

Az öltözködéssel is fejlesztjük a gyermekek esztétikai érzékét és az igényességüket. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek ruházata ízléses, kényelmes, praktikus és az időjárásnak megfelelő legyen. A ruházatuk ne akadályozza a gyermekeket a szabad mozgásukba. Az öltözködésre és a vetkőzésre elegendő időt biztosítunk, ezáltal is támogatjuk a gyermekek önállósodását.

8.2.4 Játék

A játék benső igényből fakadó örömforrás. Spontán játék feloldja a feszültséget, sokszor segíti a gyermekben feldolgozni élményeit, félelmeit. A kisgyermeknevelő a megfelelő hely, eszköz, idő, hangulat kialakításával segíti a nyugodt, elmélyült játék tevékenységet, ami segíti a gyermeket a megismerés, kreativitás, gondolkodás fejlődésében. A gyermek igényétől függően kapcsolódik be a játékba, ötleteivel, javaslataival színesíti azt. Kisgyermeknevelő, gyermek társak játékba kapcsolódása, viselkedési minta, együtt játszás, segíti a gyermek társas kapcsolatainak alakulását, szociális képességek fejlődését.

Az életben, a fejlődésben jelentős szerepet tölt be a játék. Szoros kapcsolatban áll és fejlődési más készségekkel és képességekkel (más funkciókkal) pl. gondolkodással, beszéddel, társas kapcsolatokkal, problémamegoldással, kreativitással, stb. A kisgyermek játékosan tanul meg a tárgyakkal bánni, játékon keresztül ismeri meg a világot. Belső fejlődése érzékenyvé teszi a külső ingerek iránt, amelyeket gyakran játékban dolgoz fel. A játék formájának és tartalmának alakulása az egyes életkorokban elválaszthatatlan a fejlődéstől. Általában az éppen megszerzett tudás vagy frissen átélt élmény jelenik meg játékként. Ebből következik, hogy az egyes gyermekek játéka teljesen különböző lehet, mivel fejlődésük üteme, tapasztalataik és tudásuk is különböző. A gyermek megismerésének is és fejlesztésének is eszköze a játék.

Játékkészlet:

Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánzó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék stb.)

- a játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését,
- több fajta tevékenységre lehessen felhasználni,
- legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok,

- játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba)

8.2.5 Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka is. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat, eszközöket. Mozgásformákban való aktív részvétel, mozgásformák gyakorlása segíti a gyermek önállósodási folyamatát. Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok.

A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A feltételek biztosításának szempontjai, hogy a csoportszobákban is legyenek - a lehetőségekhez képest - mozgásra inspiráló eszközök. Változatos eszközökkel és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tesszük lehetővé, hogy a mindennapi mozgás örömet jelentsen a gyermekek számára. Az udvaron lévő homokozóban, csúszdán, mászókan próbálkozhatnak a gyerekek. Motorok, biciklik, talicskák várják nap, mint nap az udvaron őket. A talaj is változatos; van füves, homokos, szilárd felület, ahol a különféle mozgáslehetőségek spontán gyakorlása történhet.

8.3 A kisgyermeknevelő szerepe az ének-zenei nevelésben

A kisgyermeknevelőnek nagy vonalakban egy évre előre meg kell terveznie a dalanyagot, a játékokat, az életkornak megfelelő, fejlesztési helyzeteket, módokat. Az éneklés,

mondókázás, zenehallgatás, tudatosan alkalmazott érzelmekre ható nevelési forma, amely a spontaneitásra, a kisgyermek érdeklődésére és részvételére épül.

A zenei nevelés feladata, hogy a kisgyermeket megismertesse a magyar mondókákkal, énekes játékokkal, énekléssel, inspirálja, mintát adjon az önkéntes utánzásra, a spontán dúdolgatásra, az összerendezett mozgásra, fejlessze a kisgyermek ritmusérzékét, és nyugodt légkört teremtve, biztonságot nyújtson a kisgyermek számára, ahol jól érzi magát, és ő is szívesen hangicsál.

A zenei nevelés nap mint nap rendszeresen ismétlődő tevékenység a bölcsődében. Sokszor tapasztaljuk, hogy hasonlóan, mintegy forgatókönyv alapján történnek az események. A reggelizés után szokványos a csendes játék, a könyvekhez kapcsolódó éneklés. Ebéd előtt pedig a nagymozgásos, táncos, tornás tevékenység a gyakoribb. Arra törekszünk, hogy a gyermekek naponta többször átélhessenek zenei élményeket. Mivel egy–egy dal, mondóka néhány másodperc csupán, a gyermek mire ráfigyel és felfogja, már véget is ér. Az ismétlések szükségesek emiatt is, és azért, hogy kialakuljon a hangulat, és a zenei hatás tartós maradjon. Addig ismételjük a kis hangterjedelmű, egyszerű ritmusú, páros lüktetésű dalokat, míg a gyermekek figyelme, érdeklődése megkívánja. Az ismétlés célja tehát nem a direkt tanítás! Az önkéntelen figyelem, érdeklődés és játék útján így is sok dalt megtanulnak a gyerekek.

Fokozatosan haladunk a zene világában az egyszerű énekektől a bonyolultabbak felé, az ismerttől az ismeretlen, a konkrétól az absztrakt felé; miközben figyelembe vesszük a gyermekek fogékonyságát, érdeklődését, aktivitását.

8.4 Ölbéli játékok

Játék helyzetben való mondókázás, éneklés, ölbéli játék hozzájárul a személyiség fejlődéséhez, érzelmi alapon derűs légkört teremt, érzelmi biztonságot nyújt, erősíti a társas-, szociáliskapcsolatot. A beszéd-, énekhang, rímek, ritmus-, ütem ismétlődése beszédfejlődést, szókincs bővítést segíti, együtt éneklés, zenélés örömforrás, zenei élményt, zenei emlékezetet erősíti.

Az ölbéli játékok alapvetően a ritmikus beszédre, mondókázásra, rövid versekre, dúdolókra, éneklésre, érintésre és az olyan játékos tevékenységekre koncentrálódnak, melyekkel meghitt és fejlesztő légkört biztosíthatunk a gyermekek számára. Megnyugtatóképpen bármikor ölbe vehetjük a kisgyermeket, megsimogathatjuk a kezét, az

arcát, és énekelhetünk, leköthetjük figyelmét. Ezek az ölbéli játékok egyben bizalmi játékok is, a legfontosabb bennük a szeretetteljes bánásmód, az érzelmi kapcsolódás megteremtése, a teljes figyelem és egymás felé fordulás. Ebben a közegben jól megalapozhatjuk a testi–lelki fejlődés, a beszédértés alapjait.

8.5 Vers, mese

A mondókák, versek, verses mesék, hatással vannak a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére, valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. Értelmi fejlődésre a beszéd, gondolkodás, emlékezet és a vizuális belső kép, képzelet fejlődésével hat. A képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, érzelmi biztonságot is nyújt a gyermeknek. A gyermek aktív (és passzív) szóincse észrevétlenül fejlődik a hallás, az aktív kommunikáció által. Ismeretet nyújt a képhez kapcsolódó beszélgetés, beszéltetés, ének.

A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös képeskönyv nézegetés, mesélés, a gyermekigényeihez igazodva a játékidőben, vagy hangulattól függően jól megválasztott művel, a pihenést is segíti.

8.6 Alkotó tevékenységek

Minden tevékenység, amit a gyermek élményként él meg, kedvét leli benne, az öröm forrása, ilyenek az alkotó tevékenységek is. A tevékenységhez a kisgyermeknevelő hozzáértően megválasztott helyet, eszközt, időt biztosít. A különböző eszközök, különböző technikát igényelnek, melyek megmutatása, érdeklődés, alkotókedv fenntartása a kisgyermeknevelő feladata, segítségnyújtással, elismerő biztatással. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődénkben nyomhagyó eszközök használata, (krumpli nyomda, pamaccsal való nyomhagyás, ujjfestés, vastag ecsettel való festés) firkálás zsírkrétával, színes ceruzával, gyurmázás főzött, vagy só-liszt gyurmával, ragasztás csirizzel, gyúrás, tépés, különböző anyagokkal, formákkal való ismerkedés. Környezetünk adta növényekkel, termésekkel való ismerkedés. Az évszaknak megfelelően bevonva a gyermekeket a gyűjtögetésbe,

megfigyelhetővé, megfoghatóvá tenni a számukra. Lehetőséget adni a különböző növények, termények, termések megfigyelésre, a gyermek minél több érzékszervével való tapasztalatgyűjtésre. Ezekkel az anyagokkal való alkotásra.

8.7 Környezeti nevelés

A környezet tevékeny megismerése: A bölcsődés gyermek számára is ösztönző erő a természet, amelynek a gyermeki személyiség fejlődésére rendkívül nagy hatása van. Csak az egészen kisgyermekkorban elkezdett környezeti nevelés lehet biztosíték arra, hogy a gyermekben pozitív viszonyulás alakuljon ki a környezet, az élőlények iránt. A növények élőlényként való elfogadása a bölcsődés korú gyermek számára még nem egyszerű, de egy csírázó mag, egy rügyező ág megfigyelése felkelti érdeklődésüket, ismereteket szerezhetnek az évszakok szerint változó természetről.

A természeti jelenségek megfigyelése is érdekes tapasztalatot jelenthet. Az élettelen környezettel a gyermekek kapcsolata sokrétű. A föld, a víz a levegő természetes módon jelen van életükben. A rögös föld, a száraz és vizes homok tapintása, markolásása, a kavicsok gyűjtögetése lehetőséget ad a környezet megismerésére. Az így megszerzett ismeretekre lehet alapozni a későbbi környezeti nevelést.

8.7.1 Megvalósítása gyakorlatban:

- A bölcsőde udvarán madarak, rovarok, csigák megfigyelése (külső tulajdonságok, mozgás, hang), madáretetők, madárodúk elhelyezése az udvarban
- Képeken a szabadban látott állatok keresése, hangjuk utánzása
- Képeskönyv nézegetése közben énekek mondókák az állatokhoz kapcsolódva
- Ismerkedés a háziállatokkal, vadállatokkal képekről
- Virágok gyűjtése, azokkal a csoportszobák díszítése
- Zöldségekkel, gyümölcsökkel ismerkedés (szín, forma, nagyság, íz, illat), gyümölcsnap a bölcsődében
- Virágok, levelek préselése, ragasztása

- Kavicsok, termények gyűjtögetése, megfigyelése
- Homokkal, vízzel tevékenykedés, ismerkedés tulajdonságaikkal, kölcsönhatásaikkal
- Időjárás megfigyelése (szél, csapadék különböző formái, napsütés,)

A kisgyermeknevelőknek nagy felelőssége van abban, hogy ki tudja-e alakítani, meg tudja-e alapozni a gyermekben a környezetért érzett felelősségtudatot. Az állatok és természet megszerettetése az alapja a későbbi környezetbarát viselkedésnek.

8.8 Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenység nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

9. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

9.1 „Saját kisgyermeknevelő” -rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. A „saját kisgyermeknevelő” -rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő” -rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

9.2 Gyermekcsoportok szervezése

Bölcsődénkben a gyermekcsoport létszáma 12-14 fő. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak.

A 15/1998. Nmr. 46. § (3) bekezdése:

„(3) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben, ha

a) egy bölcsődei csoportban egy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket

látnak el, legfeljebb tizenegy gyermek,

b) egy bölcsődei csoportban kettő sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult

gyermeket látnak el, legfeljebb tíz gyermek gondozható.

9.3 Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A napirendünk függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő” - rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A gyermek fiziológias szükségleteinek ritmusához alkalmazkodó, jól kialakított napirend – amellyel, hogy lehetőséget teremt a szükségletek sietség nélküli, megfelelő kielégítésére s az aktív tevékenység és a pihenés megfelelő váltakozására – megkönnyíti a gyermek időbeli tájékozódását saját életében és környezete életében egyaránt. Lehetővé teszi számára a rendszeresen ismétlődő, egymáshoz kapcsolódó események „előrelátását”, ezáltal elősegíti alkalmazkodását, megalapozza és fokozza biztonságérzetét.

A napirendet olyan pontosan és átgondoltan kell megszervezni, hogy elegendő idő jusson valamennyi gondozási művelet nyugodt elvégzésére. A csoportok napirendje az év folyamán is módosul, egyrészt a gyermekek fejlődésének, s így szükségleteik változásának, másrészt az évszakok, s így az életmód változásának megfelelően.

10. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A szülők aktív bevonása gazdagíthatja a gyermekek intézményes nevelését. A bölcsőde a családi nevelés, értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermek nevelésében. Mindezeket figyelembe véve fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény életébe. pl. beszoktatás, családi nap, közös kézműves készülődés stb.

A kisgyermeknevelőknek alapvető szerepük lehet annak alakításában, ahogyan a szülők intézményes neveléssel kapcsolatos attitűdjei alakulnak. Ők az első hivatásos gyermeknevelők, akikkel a szülők találkoznak, így a róluk alkotott benyomások alakítják az intézményről, és az intézményes nevelésről általában kialakított képüket. Ez az első kapcsolat lehet támogató, kölcsönös, egymás tiszteletére épülő, vagy távolságtartó, ellenséges is. Ideális esetben az intézményes neveléssel való első találkozásnak gondoskodónak és támogatónak kellene lennie.

10.1 Beszoktatás

Bölcsődei élet megkezdése sok szülőnek és gyermeknek az első olyan élmény, amikor a gyermek az édesanyjától fokozatosan elválva, új közösségbe illeszkedik be. Mindkettőjük életében nagy változás ez. Természetes, hogy minden szülő aggódik gyermekéért, hiszen legféltebb kincsét készül rábízni a kisgyermeknevelőkre.

Fontos, hogy a szülők pozitívan álljanak a bölcsődéhez, mert a kisgyermek a lelkével lát és érez! Amennyiben a gyermek bizonytalanságot érez a szülőn, sokkal nehezebb elnyerni a bizalmát.

A szülők úgy tudnak legjobban a kisgyermeknevelők segítségére lenni ebben a folyamatban, ha nem mutatnak félelmet az új iránt, hisznek kisgyermeknevelőjük szakértelmében, s ha bizonytalanok, félelmeik vannak, azt megbeszéljük velünk.

A fokozatos beszoktatás átlagosan két hétig tart, ami alatt folyamatosan nő a bölcsődében eltöltött idő és csökken az anyai, illetve szülői-hozzá tartozói jelenlét. Pontos menetét előre nem lehet meghatározni, hiszen minden gyermek különböző, és ezért eltérő az új helyre, a szülő távozására adott reakciójuk. A szülővel történő fokozatos beszoktatás nemcsak a gyermek számára jelent előnyöket, hanem hatással lesz a család és a bölcsőde kapcsolatának alakulására is, hiszen a két hét alatt betekintést nyerhetnek a bölcsőde gondozási-nevelési módszereibe és megtapasztalhatják, hogy szakmailag jól felkészült szakemberekre bízzák gyermekeiket.

10.2 Családlátogatás

A családlátogatás célja, a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek és a szülőknek otthoni környezetben való megismerése, ezért lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre a gyermekét bízta. A szülők jobban feltárják gondjaikat, kételyeiket saját közegükben a kisgyermeknevelőknek, mint a hivatalos helyszínen. Ezen idő alatt szorosabb kapcsolatba kerülhetnek egymással.

Családlátogatás alkalmával megismerjük a gyermek helyét a családban. Emellett a személyes találkozó, a nevelő nyitottsága, érdeklődése azt az üzenetet is közvetíti, hogy értékesnek tekinti a gyermekeket és családjaikat. Fontos, hogy a kisgyermeknevelők legyenek hitelesek, magabiztosak, és megfelelően kommunikáljanak. Hagyni kell, hogy a szülő megnyílhasson, elmondhassa féltelmeit, problémáit.

10.3 Szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetéseket a gyermek saját kisgyermeknevelői vezetik, ahol nyíltan lehet beszélni a gyermeknevelés során megélt örömeiről, gondokról. A beszélgetést a csoportszoba két kisgyermeknevelője közösen, egymással együttműködve szervezi és vezeti. A beszélgetést vezető kisgyermeknevelő megfogalmazza a csoport célját és annak jelentőségét. Meghatározza a beszélgetés időtartamát, illetve megállapodik a szülőkkel bizonyos

csoportszabályokban, mint például: tegeződés, magázódás, egymás meghallgatása, titoktartás stb.

Sok olyan dolog történhet, ami nehezíti a beszélgetés alakulását. Az egyik legkritikusabb feladata a kisgyermeknevelőnek a téma „mederben tartása”, mert a szülők többsége szeret sokat beszélni gyermekéről. Ne hagyjuk, hogy elkalandozzanak a szülők, mert akkor felületessé válhat a beszélgetés. A kisgyermeknevelő és a szülő között lefolytatott akár egyéni vagy csoportos beszélgetéses alkalmával az értő figyelem és az aktív hallgatás alkalmazása elengedhetetlen. A nyílt és őszinte kommunikációt akadályozzák a közléssorompók. Ilyen pl.: az utasítás, minősítés, megszégyenítés stb.

Abban az esetben, ha nincs elegendő idő megbeszélni egy-egy problémát a szülővel, akkor fel kell ajánlani az egyéni beszélgetés lehetőségét. A szülőcsoportos beszélgetés nem önismereti csoport, nem terápiás csoport. A kisgyermeknevelőnek tisztába kell lennie saját szakmai kompetenciájával. A szülőcsoportos beszélgetés mindig egy meghatározott témát ölel fel a gyermek fejlődésével, gondozásával, nevelésével kapcsolatban. Pl.: Gyermek napirendje, nevelési módszerek, szobatisztaság stb.

10.4 Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

10.5 Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülővel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül kétféle alkalommal tartunk szülői

értekezletet (beszoktatások előtt, és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

10.6 Napi kapcsolattartás

A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelő érdeklődik a gyermekkel történt előző napi eseményekről, a délután pedig a kisgyerekeket nevelő tájékoztatja a szülőket az aznapi bölcsődei történésekről. A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

10.7 Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak a bölcsődénkről szóló ismeretterjesztésre.

10.8 A bölcsőde és az óvoda kapcsolata

A bölcsődénk és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítására törekszünk, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben. Az Óvodapedagógusokat szeretettel várjuk a családi napunkra, ahol kötetlenül megismerkedhetnek a gyermekekkel és családjukkal.

Az óvodavezető minden év áprilisában meghívott vendégünk a bölcsődénkbe, ahol tájékoztatást nyújt a szülők számára az óvodai beiratkozást illetően, illetve ismerteti az

óvodában megrendezésre kerülő programokról, ahová szeretettel várják a bölcsődés gyermekeket és családjukat, ezzel is megkönnyítve az óvodába való átmenetet. Májusban az

óvodapedagógusok ellátogatnak Intézményünkbe, ahol a kisgyermeknevelők információt szolgáltatnak a felvételt nyert gyermekekről.

10.9 Kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal

A társadalmi folyamatok nem kívánatos hatása és egyéb okok miatt a család funkciói sérültek. Ezekben az esetekben kellő tapintattal és körültekintéssel segítjük a családokat, hogy minél eredményesebben teljesíthessék feladataikat. Gyermekintézmény lévén, természetes, hogy egyéni sorsokkal való törődés.

A gyermekvédelem valamennyi kisgyermeknevelő feladata.

Bölcsődénk jelzőrendszer részeként együttműködik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, a védőnői hálózattal, a gyermekorvossal. Különösen nehéz családi élethelyzetbe a gyermekjóléti szolgálat, illetve a védőnői jelzés alapján azonnali felvételt nyer a kisgyermek a bölcsődébe.

11. ALPELLÁTÁSON TÚLI SZOLGÁLTATÁSOK

Az alapellátás elsőbbsége mellett családtámogató szolgáltatásokat szeretnénk, ha megvalósulna intézményünkben. Ilyen szolgáltatások az időszakos gyermekfelügyelet. A jó minőségű szolgáltatás megvalósításához a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket biztosítjuk. A szolgáltatási forma megvalósításánál figyelembe vesszük a bölcsődei nevelés alapelveit, különösképpen a koragyermekkorai intervenció szemléletének befogadását. Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait, valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban rögzítettük.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI.tv 42§ (3) valamint a hozzá kapcsolódó 15/1998 (IV.30) rendelet ez lehetővé is teszi. A szolgáltatás célja: alternatív, rugalmas napközbeni gyermekfelügyelet létrehozása. Az ellátást külön térítési díj ellenében vehető igénybe. A térítési díj a nevelés-gondozás, valamint az étkezés díját tartalmazza.

Időszakos gyermekfelügyelet

Az NM rendelet 40. § (2) Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a törvényes képviselő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg az e rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát.

1997. évi XXXI. törvény - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 42 § (3), valamint a hozzá kapcsolódó 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 44 § (1) lehetővé teszi, hogy a bölcsőde, az alapellátáson túli szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyelettel segítse a családokat, amennyiben ez az alapfeladatát nem veszélyezteti.

Az időszakos gyermekfelügyelet lehetőséget nyújt arra, hogy bölcsődei felvétel nélkül – a szülők igényeinek megfelelően – a gyermek néhány órát a kortársai között töltsön. A szolgáltatás bölcsődés (20 hetestől – 3 éves) korú gyermekek számára, a bölcsődei nyitvatartási időben kérhető, a szülőkkel megállapodott konkrét napokon. A kisgyermekek érdekében, a bölcsődei beszoktatáshoz hasonlóan ebben az esetben is a szülővel történik a fokozatos beszoktatás. A szülő a szolgáltatás igénybevételekor arra vonatkozóan megállapodást köt a bölcsődével.

Az időszakos gyermekfelügyelet az önkormányzati rendeletben meghatározott térítési díjért vehető igénybe. Amennyiben az igényelt időtartamra étkezés is esik (reggeli / tízórai / ebéd / uzsonna), arra az étkezésre vonatkozóan meg kell fizetni az étkeztetés térítési díját is.

A gyermek gondozása-nevelése a bölcsődés társaikhoz hasonlóan történik.

A szolgáltatás lehetőséget nyújt arra, hogy a gyermekek minőségi játékokkal felszerelt bölcsődei csoportokban, kortársak között, szakképzett kisgyermeknevelők felügyelete mellett tevékenykedjenek.

12. Bölcsődei dokumentáció

A gyermekek fejlődését a bölcsődei életük során végig figyelemmel kíséri a kisgyermeknevelő, amit dokumentálnia is kell.

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció:

- Csoportnapló
- Családi füzet
- Fejlődési napló (Bölcsődei egészségügyi törzslap, családlátogatás, beszoktatás, fejlődés dokumentálása)

Az intézmény vezetőnek vannak intézményre és gyermekekre vonatkozó adminisztrációs kötelezettségei.

Az intézményre vonatkozó dokumentáció:

- Napi jelenléti ív
- Távolmaradók jelentése
- Délutáni pótlékjelentés
- Szabadság nyilvántartása
- Munkaköri leírások/ Kinevezési dokumentumok
- Továbbképzési nyilvántartás
- Munkaterv
- Egészségügyi nyilvántartás
- Munka- és tűzvédelmi dokumentáció

A gyermekekre vonatkozó dokumentáció:

- Bölcsődébe jelentkező gyermekek dokumentációja, Felvételi dokumentáció (Felvételi napló)
- Megállapodási szerződés szülővel
- Szülői nyilatkozatok

- Napi jelenléti ív
- Étkezési nyilvántartás (Étkezési díjkezdvezmények nyilvántartása)

Minden bölcsőde elengedhetetlen dokumentumai közé tartozik az intézmény szakmai programja, a működési engedélye, az alapító okirata, valamint az ÁNTSZ engedély.

13. KISGYERMEKNEVELŐKRE VONATKOZÓ MUNKATERV

Szeptember: folyamatos beszoktatás, családlátogatás, őszi dekorációk készítése. Nevelési tervek elkészítése (nefelejcs, jácint, ibolya, viola csoport)

Október, november: folyamatos beszoktatás, Szülői értekezlet, Szülői érdekképviselői tagok választása.

December: Téli dekorációk készítése, Mikulás a bölcsődében, karácsonyi dalok, énekek a csoportokban. Közös karácsonyi készülődés a szülők bevonásával.

Január: családlátogatás, folyamatos beszoktatás, új szülők számára tájékoztatás.

Február: farsangi előkészületek, bölcsőde egységeinek dekorálása, farsangi mulatság lebonyolítása a bölcsőde csoportjaiban.

Március: tavaszt idéző versek, mondókák, énekek átadása, Szülőcsoportos beszélgetés.

Április: tavaszi ünnepkör előkészítése: húsvét (dekorációk cseréje, versek mondókák, énekek)
Óvodavezető meghívása, tájékoztatása a szülők számára (téma: óvodai beiratkozás).

Közös húsvéti készülődés a családokkal, mivel nyitott programjainkkal pozitív értékek közvetítése a cél a családok felé. Közös élményekre épülő közösségi szokások biztosítása, a

gyermek érzemvilágát gazdagító, életkorához igazított, erkölcsi értékeket, hagyományokat közvetítsünk a közös húsvéti készülődés alkalmával.

A családok bevonásával közös virágültetés a bölcsőde területén, majd egy közös bográcsozás.

Május: Óvodapedagógusok látogatás, leendő óvodásokkal való megismerkedés.

Anyák napi ajándékkészítés az apukák részvételével.

Június: Családi napon való részvétel, szervezés, közreműködés.

Szülői értekezlet a leendő bölcsődés gyermekek szülei részére, majd szülőcsoportos beszélgetések lebonyolítása.

Július: szabadságolás

Augusztus: szabadságolás

14. KISGYERMEKNEVELŐI KOMPETENCIÁK

Elvárás a kisgyermeknevelőtől, hogy ismerje azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek, és ezek figyelembevételével előítélet mentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsa a szülőkkel való kapcsolatát. Ezenkívül támogassa őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, bátorítsa a családok bevonását az intézmény életébe.

Ideális bölcsődei működés elengedhetetlen feltételei a következő kisgyermeknevelői kompetenciák:

- Rendelkezzen a kisgyermeknevelő a korosztályt érintő szakmai, elméleti, pedagógiai és pszichológiai ismeretekkel

- A szolgáltatás során kiemelkedő fontosságú a szülőkkel való jó minőségű és rendszeres kapcsolattartás

- Rendelkezzen tervezési kultúrával

- Módszertani repertoárja legyen többbretű, amelyet a helyzethez és a gyermekekhez igazítva alkalmazzon

- Végezzen önreflexiót, szükség esetén legyen képes önmagát kritikusan szemlélni

- Legyen képes arra, hogy elfogadja az integráció és a multikulturális nevelés szükségességét

- Nyitott legyen a gyermekek, és a kollégái irányába is, tudjon önállóan és csapatban is dolgozni.

- Legyen nyitott az újdonságokra, legyen igénye az önképzésre, a folyamatos egész életen át tartó tanulásra.

15. ELLENŐRZÉSI TERV

Az ellenőrzés módszerei:

- látogatás
- megfigyelés
- megbeszélés
- önértékelés
- beszámoló
- dokumentációvizsgálat
- helyszíni szemle

Az ellenőrzés értékelése: Értékelő beszélgetés az ellenőrzött és az ellenőrzést végző részvételével, majd Ellenőrző lapon történő feljegyzés, vagy jegyzőkönyv készítése.

Az ellenőrzési lap tartalmazza:

- ellenőrzött személy neve, beosztása
- az ellenőrzés idejét és helyét, módját
- az ellenőrzés témáját, szempontjait
- az ellenőrzés tapasztalatait, értékelését, javaslatokat, szükséges intézkedéseket
- az ellenőrzött önértékelését, véleményét
- minden jelenlévő aláírását

Időpont	Ellenőrzés témája	Ellenőrzött	Ellenőrzés szempontjai	Ellenőrzés módja
----------------	------------------------------	--------------------	-----------------------------------	-----------------------------

Folyamatosan	Gyermekekkel való bánásmód, hangnem	Kisgyermeknevelő	Szakmai programmal való összhang	Látogatás, Megfigyelés, Megbeszélés Önértékelés
Folyamatosan	Gyermekekkel való bánásmód, hangnem	Kisgyermeknevelő	Szakmai programmal való összhang	Látogatás, Megfigyelés, Megbeszélés Önértékelés
Folyamatos	Szülőkkel való kommunikáció	Kisgyermeknevelő	Szakmai programmal való összhang	Látogatás, Megfigyelés, Megbeszélés Önértékelés
Folyamatos	Együttműködés a többi dolgozóval	Kisgyermeknevelő, Technikai dolgozók	Szakmai programmal való összhang	Látogatás, Megfigyelés, Megbeszélés Önértékelés
Havonta	Munkaidő kezdése és befejezése	Kisgyermeknevelő, Technikai dolgozók	Munkabeosztás és az SZMSZ szerinti munkavégzés	Látogatás, Megfigyelés, Dokumentum vizsgálat
Havonta	Munkavégzés szabályai	Kisgyermeknevelő, Technikai dolgozók	Munkabeosztás és az SZMSZ szerinti munkavégzés	Látogatás, Megfigyelés, Dokumentum vizsgálat
Negyedévente	Egészségügyi törzslap	Kisgyermeknevelő	Törvényesség	Dokumentum vizsgálat
Negyedévente	Csoportnapló	Kisgyermeknevelő	Törvényesség	Dokumentum vizsgálat
Negyedévente	Üzenő Füzet	Kisgyermeknevelő	Törvényesség	Dokumentum vizsgálat

16. ÉRTEKEZLETEK

Az intézményben havonta két alkalommal munkatársi értekezlet a dolgozók és a bölcsődevezető részvételével, szükség esetén több is lehet.

Az intézményben havonta egy alkalommal házi továbbképzés tartása tervezett a dolgozók aktív közreműködésével a megadott házi továbbképzés tervezett alapján. Bölcsődevezető és az Intézményvezető részvételével.

Évente két tervezett szülői értekezletet tartunk a bölcsődében (tavasszal, ill. ősszel), de szükség esetén több is lehetséges.

Óvodai beiratkozás kapcsán, az Óvodavezető részvételével valósul meg a szülői értekezlet.

Évente 2 alkalommal a kisgyermeknevelők szülőcsoportos megbeszéléseket tartanak egyéni téma alapján a szülői érdeklődést figyelembe véve.

17. TOVÁBBKÉPZÉSEK

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezi magát.

A továbbképzési időszaktartama: 6 év. A továbbképzési időszak kezdete munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt létesítők esetében a munkába állást a foglalkoztatás megkezdésének, illetőleg a szakképesítés megszerzésének napja.

2016. január 1-jétől pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szak dolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.

Az Nmr.176§-sal egészül ki: bölcsődei dajka munkakörrel.

A képzési ciklus alatt középfokú szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni.

A felsőfokú végzettséggel rendelkezőknek a pedagógus életpályamodell az irányadó. A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelőnek.

Belső képzések, szakmai műhelyek szervezése.

A munkájára igényes szakember önképzés formájában is rendszeresen képezi magát.

Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket.

A továbbképzési pályázatokat figyelve, igyekszünk minél több dolgozónak lehetőséget adni, hogy továbbképzési kötelezettségeinek eleget tegyen.

Kötelező továbbképzés	Munkakörhöz kötött továbbképzés	Választható továbbképzés
Mindenkinek kötelező	Adott munkakörben dolgozónak kötelező	Szabadon választható
Cél: lényeges alapkompenciák megszerzése	Cél: ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzése	Cél: egyéni érdeklődés alapján, önismeret, egyéni kompetenciák, egyéb speciális ismeretek megszerzése
Pontok: minimum 20%	Pontok: minimum 40%	Pontok: maximum 40%
Képzési ciklus bármely évében teljesíthető	Képzési ciklus első felében teljesítendő	Képzési ciklus bármely évében teljesíthető.
SzGyF szervezi	SzGyF / CsBO szervezi	Bárki szervezheti

18. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése: a családi nevelés és a bölcsődei nevelési - gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

- Ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le- és felveszik.
- Segítséggel kezet mosnak, szobatiszták.
- Önállóan étkeznek.
- Ismerik testrészeiket, megnevezik azokat.
- Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak, tornáznak.
- Finom mozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- Próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kommunikálni a felnőttekkel és társaikkal.
- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.
- Rövid mesét végig hallgatnak.
- Ismerik a nevüket.

19. Mellékletek

1. sz. melléklet: Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ)
SZMSZ 1. számú melléklete: Házi rend
SZMSZ 2. számú melléklete: Napirend
SZMSZ 3. számú melléklete: Munkaköri leírások
2. sz. melléklet: Megállapodás gyermekek napközbeni ellátására
3. sz. melléklet: Megállapodás az időszakos gyermekfelügyeletre
4. sz. melléklet: Felvételi Szabályzat
5. sz. melléklet: Gyakornoki Szabályzat
6. sz. melléklet: Érdekképviselői Fórum Szervezeti Működési Szabályzata

.....
Zachárné Podonyi Edit
Intézményvezető

.....
Szódliget Nagyközség Önkormányzata
képviselőtében
Juhász Béla Róbert
Polgármester